

Borgloon, parel van Haspengouw

Niet ten onrechte mag Borgloon “parel van Haspengouw” genoemd worden. Dit eeuwenoude stadje vormt één gemeente samen met een twaalfstal dorpen, hier en daar verborgen in het omgevende landschap. In dat bijzonder mooie en aangename Haspengouwse landschap kun je het ganse jaar door genieten van een wandeling. Natuurlijk vormen de periodes van bloesems en rijp fruit hoogtepunten, op andere tijdstippen heb je dan weer een beter zicht op de karakteristieke vormen van zowel de fruitbomen als die van het landschap.

Onze vertrekplaats is de kleine deelgemeente Groot-Loon. Deze locatie werd gekozen omdat de eet- en drankgelegenheden dan halfweg de wandelroute liggen en je er gratis kan parkeren. Langs deze wandelroute zijn er geen gelegenheden voor een drankje te kopen, behalve in het centrum van Borgloon. Doordat die drank- en eetgelegenheden nu net halfweg de route liggen hoef je niet te sleuren met drank. Er zijn wel voldoende picknickplaatsen onderweg.

- Afstand: 6,1 km
- Vertrekplaats: Grootloonstraat 102, Groot-Loon GPS-coördinaten: N 50°47'36.8" E 5°21'44.0"
- Wegdek: zowel verharde als niet verharde wegen (30%), goed schoeisel voorzien!
- Bewegwijzering: gedeeltelijk bewegwijzerd
- Toegankelijk voor rolwagens: neen
- Reliëf: heuvelachtig, soms heel steil
- Parkeren: er zijn een 10-tal plaatsen langs de berm in de Grootloonstraat net voorbij de kerk, bij de start van de wandeling. Dat is echter onvoldoende in het bloesemseizoen tijdens de weekends. Alternatieve parkings zijn er langs de N79, ze zijn aangegeven op de kaart. Die straat heeft geen naam, gps-coördinaten: N 50°47'54.8" E 5°21'01.9"
- Openbaar Vervoer: alleen de Markt is bereikbaar vanuit Tongeren en Sint-Truiden. Je kan daar dan starten met de wandelroute want ze komt er langs.
- Openbaar toilet: aan de achterzijde van het oude stadhuis (toeristische dienst).
- Toerisme Borgloon, oud stadhuis, (merkpunt D op de kaart), 012 67 36 53, www.borgloon.be.

Honger of dorst

Alleen in het centrum van Borgloon, daarom dat we de route halfweg starten want onderweg is er niets van drankgelegenheden of automaten.

> Legende: = wegwijzer = bezienswaardigheid

Routebeschrijving

1 Vanuit het zijstraatje van de kerk ga je bij de rijbaan (Grootloonstraat) naar rechts t.h.v. het hoekhuis met huisnummer 102. Recht voor je ligt de Servaashoeve.

A Hoeve en kerk

De Servaashoeve is een mooie vierkantshoeve, gebouwd volgens het model dat overal in Haspengouw opduikt. De bouw van de hoeve werd aangevat in de 18de eeuw, het poortgebouw kwam er in 1804. Ook op de hoger gelegen plek waar de Sint-Servaaskerk staat heb je een prachtig zicht op de rondingen van het Haspengouwse landschap. De onderbouw van toren en beuk dateert nog uit de 12de eeuw, de bovenbouw uit de 16de tot 18de eeuw. Je zal zien dat het koor dan weer in gotische stijl is. Je kan de kerk bezoeken in het seizoen. Zeker eens doen omdat je er verrast wordt door een vreemd klankspeel.

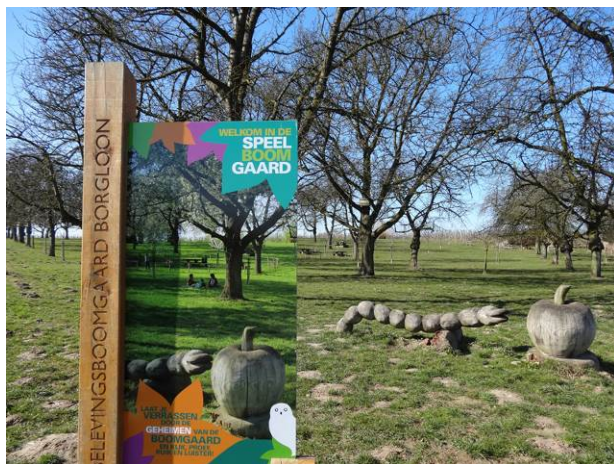

Wandel in dalende lijn tot voorbij de huizen en ga dan naar rechts in de Loonderweg. Je bent nu middenin de boomgaarden. Volg de wegwijzers naar fietsknooppunt 151. Je krijgt een mooi panorama over Groot-Loon. Aan een kruispunt kom je aan de boomgaard met hoogstammige fruitbomen. Aan je rechterkant zie je de afgebakende oud waar je kijkt, ruikt, proeft, luistert naar de natuur en een hele resem fruitweetjes kan aflezen op bordjes. Er staan ook enkele picknicktafels. Ga daar rechtdoor tot je aan je linkerkant een hoekje ziet dat volledig in het teken staat van de Romeinse bewoning van de streek. Er zijn picknicktafels en banken voorzien.

Speelboomgaard, een belevingsboomgaard voor jong en

B Romeinse leefwijze in de fruitstreek

De weg waarover je nu wandelt, de Romeinse Kassei, zou hetzelfde traject omvatten als de Romeinen indertijd aanlegden tussen Tongeren en Borgloon en verder. In deze infohoek verneem je heel wat over de Romeinse leefwijze en hoe hun villa's opgebouwd waren. Bovendien krijg je hier een prachtig panorama. Op een van de banken ligt een Romein, het is nu aan jullie om hem te vinden ...

Als je de infohoek verlaat ga je naar links en meteen ben je aan punt 2 op de kaart.

2 Je ziet een paaltje met kleine pijltjes en symbolen. We volgen nu een route naar het centrum van Borgloon waar alle wandelwegen langskomen. Om het eenvoudig te houden volg je steeds het oranje plusteken of kruis tot aan de kerk (dus volg vanaf dat kruispunt **niet** meer het fietsknooppunt 151).

Eerst is dit een onverharde bosweg, later volgen nog graspaden via afdalingen en klimpartijen. Kijk al even naar rechts waar je een eerste blik op het doorkijkkerkje krijgt. Later op deze wandeling kom je er nog voorbij. De wandelroute brengt je naar een grote rijbaan die je onderdoor wandelt via een nieuwe passage aan je rechterzijde (ronde kokerbuis). Die brengt je naar een groene zone. Je volgt nu verder de oranje plus en via een steile klim (+/- 50 m) kom je op een verhard gedeelte, dan meteen naar links. Nog een steile korte klim (+/- 200 m), eenmaal boven naar links, dan meteen rechts en je bent aan de kerk. Net voor de kerk kan je links (trappen) naar een uitzichtspunt met zitbanken en leerrijke infoborden over de lokale geschiedenis. Op deze plek op 118 m boven de zeespiegel stond de burcht van de graven van Loon. Rond de heuvel werden huizen gebouwd, kwam er handel op dreef en zo werd Borgloon 'geboren'.

Luswandeling BORGLOON

C Borgloon-centrum

'Borg' betekent burcht, 'loon' is een beboste heuvel. Borgloon betekent dus burcht op een beboste heuvel. Dit was dus een uitstekende strategische ligging om er een residentie te bouwen. Het graafschap Loon strekte zich uit over een oppervlakte bijna zo groot als de huidige provincie Limburg. De graven van Loon konden tussen hun wapengekletter door van boven op de burchtheuvel wel genieten van een fraai uitzicht, maar ze hadden er geen idee van hoe mooi dat landschap kan zijn in april/mei sinds de fruitteelt er zijn intrede deed. Vandaag moet dit zowat het mooiste zicht op Haspengouw bieden. Omwille van de langdurige aanwezigheid van de graven wordt Borgloon vandaag ook de gravenstad genoemd.

Rond Borgloon werden twee omwallingen gebouwd, eentje rond de kerk en de burchtheuvel, een andere in cirkelvorm rond het huidige centrum. Vandaag kan je nog resten van die stadswallen zien en vertoont het stratenplan nog de middeleeuwse kenmerken.

Toen de burcht een eerste keer verwoest werd (1179), vluchtten de graven naar Kuringen bij Hasselt. Meteen ook het einde van Borgloon als hoofdplaats van het graafschap. Die eer ging toen naar Hasselt. Veel later met de opkomst van de fruitteelt en het oprichten van grote stadsboerderijen kende Borgloon stilaan een nieuwe opleving. De heropgebouwde burcht liet men vervallen en werd in 1870 afgebroken.

Het huidige Borgloon telt 13 dorpjes en wordt omwille van zijn rijk historische verleden, de twaalf kastelen, de prachtige monumenten en uiteraard de vruchtdragende natuur de parel van Haspengouw genoemd.

De geschiedenis van de **Sint-Odulfuskerk** gaat terug tot in de 11de eeuw. Na een felle brand in 1180 werd de kerk zowel herbouwd als vergroot. In 1406 werd de kerktoeren aangepast aan de gotische stijl die toen in zwang was. Zes eeuwen, van de 13de tot de 19de, overspannen de kunstschaten die in de kerk te bewonderen zijn (beelden, preekstoel met mooie beelden in bladgoud versierd). Even rondkijken brengt je bij muurschilderingen achteraan, zowel uit de 16de als uit de 19de eeuw. In deze kerk legden de graven de eed af.

3 Als je de kerk verlaat ga je links de Trapkensstraat in. De trappen op het einde van die straat brengen je tot aan de Kortestraat waar je naar rechts gaat. Links van je heb je nog een voormalige woning van kanunniken, wat verder links een openluchttheater en dan het oude stadhuis waar de toeristische dienst is gevestigd. Er is een automatisch openbaar toilet tussen het theater en het stadhuis.

D Stadhuis

"s Grevenhuis" is de vaak gebruikte benaming voor het stadhuis van Borgloon (foto). Zoals aangegeven op de gevel dateert het gebouw uit 1680. Kijk even naar de bovenste vakken van de vensters op de eerste verdieping: daar staan de tien voormalige steden van het Land van Loon afgebeeld. Je zal merken dat de Loonse kleuren geel en rood in elk wapenschild voorkomen. De voornaamste "schat" van het gebouw is een geheimzinnig ogende koffer uit de 12de of 13de eeuw, maar je vindt er ook nog een heuse pijnbank uit de tijd van de heksenprocessen.

Aan dit oude stadhuis ga je naar rechts naar de Markt. Aan de verste zijde van de Markt ga je naar rechts en zie je links het Kanunnikenhuis. Hier zijn nu de administratieve diensten van het gemeentebestuur gevestigd.

E Kanunnikenhuis

Wellicht een van de meest opvallende gebouwen op het marktplein van Borgloon is het Kanunnikenhuis (foto rechts), opgetrokken in de Maaslandse stijl van de 16de en 17de eeuw. Het is momenteel een administratief centrum en beschermd monument. Vroeger was het een herenwoning die onderdak bood aan de kanunniken van de St.Odulfuskerk. Het bewijst de grote rijkdom die Borgloon gekend heeft in voormalige eeuwen.

Op het binnenpleintje van het Kanunnikenhuis staat een klein beeldje, de 'Strooplekker', de spotnaam van de inwoners van Borgloon. Borgloon is gekend voor zijn stroop maar bezit op dit ogenblik geen grote stroopbedrijven meer. De laatste stoomstroopfabriek won in 2007 de finale van de 'Monumentenstrijd'. Er zijn grootste plannen met dit industrieel erfgoed (Stationsstraat 54). Daar is nu de streekproductenwinkel. Je kan daar de stroop kopen. Op paasmaandag zijn er op deze site de 'stroopfeesten'. De Gebroeders Bleus zijn momenteel de artisanale stroopstokers: www.gebroedersbleus.be

4 Op het marktplein neem je achter de kerk, naast de gemeentelijke bibliotheek, een smal steegje. Dat is het steile straatje dat je zopas hebt getrotseerd. Op de T-splitsing naar links en direct rechts. Dit is zelfde pad als daarnet maar nu grotendeels naar beneden. Als het terug klimt, kom je bij de grote baan. Daar moet je naar **links**. Dus **niet** door de ondergrondse doorgang.

Je wandelt nu langs het domein "Grote Mot". Daarvoor moet je even naar omhoog om een parallelle weg te volgen naast de grote rijbaan. Als je terug aan de rijbaan komt moet je naar de overkant. Daar zie je al een pijl naar het 'Doorkijkkerkje'. Volg dat. Volg nu opnieuw de wandelpijltjes met een oranje plusteken.

Dit pad is een heel eind rechtdoor (van beton naar graspad) te volgen tot de wandelpijltjes je naar links doen stappen. Maar wat verder opnieuw een beetje naar rechts.

F Doorkijkkerkje

Dit kunstwerk kreeg de naam 'Reading between the Lines' en werd gebouwd door een kunstenaarsduo (architecten) bekend onder het pseudoniem Gijs Van Vaerenbergh. Sedert september 2011 heeft dit doorkijkkerkje tot doel je naar het landschap te laten turen ... tussen de lijnen, hier gevormd door stalen platen. Ook van buitenaf kan je dwars door de kerk naar het landschap kijken, maar daarvoor moet je wel een goede invalshoek vinden. Meer informatie op de website van de kunstenaars: www.gijsvanvaerenbergh.com

Nog even verder moet je naar links en dan ben je aan een kruispunt met recht voor je een boomgaard. Dan ben je aan punt 5 aangekomen en is het even opletten!

5 Hier stuurt men je naar rechts en kom je langs een boomgaard. Een toren met een antenne laat je achter je. Net voorbij de boomgaard vind je een hek. Er hangt een bordje op met de tekst 'geniet van dit stuk natuur'. Je volgt het pijltje met een oranje plus-teken. Eerst wandel je op een natuurpad. Aan je rechterzijde hangt een houten kunstsculptuur. Welk woord kan je lezen?

Wat verder opnieuw via een hek, kom je in een weide terecht. Daar moet je naar de linkerhoek waar zich een draaimolenhek bevindt. Kijk maar eens wat voor een mooi bijenhotel van 4* men hier heeft neergepoot. Na een klimmetje wacht je een prachtig zicht. Wat verder is er een bankje om nog even uit te rusten. Dan kom je door weiden met koeien en je gaat hier steeds rechtdoor. Je ziet dan al de kerktoeren van Groot-Loon opduiken, het eindpunt van de wandeling. Je duwt een zwaar hekken open en zo kom je aan de kerk. Voorbij de kerk opnieuw naar rechts en wat verder beneden aan de straat ben je op de plaats waar je de wagen achterliet.

